

ΕΝΟΤΗΤΑ 2 Επικοινωνία στο σχολείο

□ Η **παράγραφος** είναι ένα ενιαίο κείμενο, με αρχή, ανάπτυξη και τέλος. Αποτελείται από τρία μέρη: τη **θεματική πρόταση** (παρουσιάζει το θέμα, την κύρια ιδέα της παραγράφου), τις **λεπτομέρειες** (αναπτύσσουν το κύριο θέμα) και την **κατακλείδα** (συμπέρασμα). Στην αρχή της παραγράφου εντοπίζουμε – γράφουμε το θέμα που αναλύεται παρακάτω σε προτάσεις. Συνδέουμε τις προτάσεις στο εσωτερικό της παραγράφου με κατάλληλες **συνδετικές λέξεις** που δηλώνουν επεξήγηση, παράδειγμα, συμπέρασμα, αντίθεση κτλ. Έχει την **αυτονομία** της, αφού αναπτύσσεται μια ιδέα ή η πλευρά ενός θέματος, αλλά ταυτόχρονα συνδέεται με την επόμενη παράγραφο και όλες μαζί διαμορφώνουν ένα κείμενο. Η μια παράγραφος πρέπει να ξεχωρίζει από την άλλη, γι' αυτό αφήνουμε **περιθώριο** στην αρχή κάθε παραγράφου.

Συνδετικές λέξεις

Αντίθεση: εξάλλου, εντούτοις, όμως, ενώ, ωστόσο, άλλωστε, αντίθετα..

Συμπέρασμα: λοιπόν, επομένως, άρα, συμπερασματικά, ώστε..

Επεξήγηση: δηλαδή, με άλλα λόγια, εξηγώντας, μια ερμηνεία είναι..

Χρόνος: ύστερα, αργότερα, μετά, πριν, αφού, από τότε που... **Αιτία:**

επειδή, γιατί, γι' αυτό, λόγω του ότι, εξαιτίας, μια και..

Παράδειγμα: για παράδειγμα, λόγου χάρη, όπως..

Προσθήκη: επίσης, επιπλέον, εκτός από αυτό, ακόμη..

Έμφαση: το πιο σημαντικό, αξίζει να σημειωθεί, είναι αξιοσημείωτο, ιδιαίτερα..

Γενίκευση: γενικά, κατά κύριο λόγο, συνήθως, τις περισσότερες φορές..

Απαρίθμηση: πρώτον, δεύτερον..

Η σύνδεση των προτάσεων μέσα σε μια παράγραφο είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί και με άλλους τρόπους εκτός από τις συνδετικές λέξεις:

- Με την επανάληψη μιας λέξης που προηγήθηκε ή με την παράλειψή της..
- Με την αντικατάσταση μιας λέξης με αντωνυμία, επίρρημα ή άλλη συνώνυμη λέξη..

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2^{ΗΣ} ΕΝΟΤΗΤΑΣ

1. Να εντοπίσετε στις παρακάτω παραγράφους τα δομικά τους μέρη, δηλαδή τη θεματική περίοδο, τις λεπτομέρειες και την κατακλείδα (αν υπάρχει).

A) Το πρωινό μου σήμερα ήταν απολύτως επεισοδιακό. Πρώτα απ' όλα άργησα να ξυπνήσω. Δεν ξέρω αν ήταν το ξυπνητήρι που δε χτύπησε ή εγώ που δεν τ' άκουσα, πάντως σηκώθηκα από το κρεβάτι στις οκτώ και πέντε. Έπειτα τα συνήθως πέντε λεπτά που διαρκεί το ντύσιμό μου έγιναν –ω του θαύματος!– δεκαπέντε, καθώς το ένα μου παπούτσι πεισματικά αρνιόταν να εμφανιστεί. Βγαίνοντας από το σπίτι (όπως φυσικά θα έπρεπε να φανταστώ) έπεσα πάνω σε μια μαύρη γάτα κι έτσι η τύχη μου ολοκληρώθηκε: ο γερανός είχε σήμερα βρει να σηκώσει το, μονίμως παράνομα παρκαρισμένο, αυτοκίνητο της μητέρας μου, με αποτέλεσμα να φτάσω τελικά με ταξί στο σχολείο στις εννέα και μισή. Τουλάχιστον πρόλαβα κάτι από τη δεύτερη ώρα!

B) Σήμερα είναι κάτι σπάνιο η γνήσια και ειλικρινής φιλία. Όλα έγιναν σκοπιμότητα. Πίσω από τη φιλία κρύβεται , ως επί το πλείστον η ιδιοτέλεια, το άμεσο ή το απώτερο κέρδος .Ο άνθρωπος των ημερών μας αδυνάτισε ψυχικά , έχασε το αίσθημα της κοινότητας. Αν και ζει μέσα στο πλήθος , στις μεγάλες πόλεις , αισθάνεται τον εαυτό του έρημο. Έχασε τις δυνατότητες της πιστής και βαθιάς φιλίας. Έγινε πιο επιφανειακός , αγνοεί το βάθος , κι όλες οι σχέσεις του υπαγορεύονται από τη σκοπιμότητα που σκοτώνει κάθε ψυχική ομορφιά. Η εποχή μας αντιμάχεται τη φιλία, στην πραγματική της έννοια. Κι όμως οι άνθρωποι στα χρόνια που ζούμε έχουν πολύ περισσότερη ανάγκη να από την ψυχική αυτή επαφή , όσο σε καμιά άλλη περίοδο.

Γ) Θυμήθηκα τις προάλλες ένα παιδί που αντιπαθούσα στο Γυμνάσιο. Ήταν ένα αγόρι ψηλό και αδύνατο. Είχε μαύρα κοντά μαλλιά, που σηκωμένα όμως καθώς ήταν στον αέρα, έδειχναν επιβλητικά (εμένα προσωπικά μου προκαλούσαν δέος). Είχε μάτια καστανά, δεν μπορώ όμως να τα θυμηθώ καλύτερα, έτσι μικρά και αδιάφορα όπως ήταν. Ένας λαιμός μακρύς συνέδεε το μικρό κεφάλι με το γυμνασμένο κορμί του, αποδίδοντας μια αίσθηση ασυμμετρίας. Ντυνόταν πάντα επιμελημένα ατημέλητα (ακριβό τζιν και αθλητικά παπούτσια, μπουφάν σκισμένο από την κατασκευάστρια εταιρεία και όχι από τον ίδιο). Αυτό όμως που θυμάμαι εντονότατα ήταν ότι μιλούσε συνεχώς για θέματα αδιάφορα και σώπαινε όταν η συζήτηση σοβάρευε (από τεμπελιά φυσικά κι όχι από άποψη).

2. Στην παράγραφο που ακολουθεί, αφού εντοπίσετε τα δομικά της μέρη, να δώσετε έναν πλαγιότιτλο.

Ο υπολογιστής σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αντικαταστήσει το δάσκαλο και το βιβλίο. Ο δάσκαλος παίζει σπουδαίο ρόλο, ιδιαίτερα στις μικρές ηλικίες. Χρησιμοποιεί ως κύριο εργαλείο το λόγο, που κινητοποιεί τη φαντασία των μαθητών. Επίσης ο ρόλος του βιβλίου είναι σημαντικός. Εκεί μπορεί να ανατρέξει ο μαθητής κάθε στιγμή. Μεταφέρεται και ξεφυλλίζεται εύκολα. Όμως, πιστεύουμε ότι η χρήση των Η/Υ μπορεί να βοηθήσει το έργο του δασκάλου και να συμπληρώσει τη λειτουργία του βιβλίου. Ενώ ο δάσκαλος με το λόγο του κινητοποιεί τη φαντασία, το εκπαιδευτικό λογισμικό δρα συμπληρωματικά κινητοποιώντας τις αισθήσεις. Ο μαθητής συμμετέχει στη μάθηση και ο εκπαιδευτικός γίνεται σύμβουλος και συνεργάτης του μαθητή. Έτσι οι Η/Υ συμπληρώνουν και βοηθούν το έργο του δασκάλου.

3. Με ποιες συνδετικές λέξεις ή φράσεις επιτυγχάνεται η σύνδεση των νοημάτων (συνοχή) στην παρακάτω παράγραφο;

Εμείς τα παιδιά είμαστε πρόθυμοι και ανυπομονούμε για μια συνάντηση με τη Δημοτική Αρχή, για να συζητήσουμε με το Δήμαρχο κάποιες προτάσεις μας αλλά και τους προβληματισμούς μας. Μ' αυτές τις προτάσεις μας μπορεί να βοηθήσουμε στη λύση τους, που πιστεύουμε πως δεν είναι πάρα πολύ δύσκολη. Πρώτα πρώτα, θα θέλαμε ο δρόμος γύρω από το σχολείο μας να ήταν πιο ασφαλής για μας, με λιγότερες λακκούβες, που γεμίζουν με βρόμικα νερά το χειμώνα, αλλά και σκουπίδια που φεύγουν από τους σκουπιδοτενεκέδες. Ακόμα, θα ήταν χρήσιμο να υπήρχε το πρωί και το μεσημέρι κάποιος που θα φρόντιζε, ώστε να μην κινδυνεύουμε από τα αυτοκίνητα και τα φορτηγά, που, πολλές φορές, μας αγνοούν. Παράλληλα, ζητάμε οι τουαλέτες του σχολείου μας να είναι συνέχεια καθαρές, για να μπορούμε να τις χρησιμοποιούμε με μεγαλύτερη ασφάλεια για την υγεία μας. Επίσης, καλό θα ήταν, πιστεύουμε, όλες οι τάξεις του σχολείου μας να ήταν μεγάλες, με ωραία χρώματα βαμμένες.

4. Γράψτε δυο παραγράφους με βάση τις παρακάτω θεματικές περιόδους.

- **Οι περισσότεροι μαθητές στο γυμνάσιο έχουν πολύ λίγο ελεύθερο χρόνο.**
- **Στην τάξη μου διαφωνούν συχνά τα αγόρια με τα κορίτσια.**